

Kesirler Öz-Yeterlik Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Kesirler Öz-Yeterlik Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=24645>

Özet

Kesirler Öz-Yeterlik Ölçeği, ortaokul 5. sınıf öğrencilerinin kesirler konusuna yönelik algılanan öz yeterlik düzeylerini ölçmek amacıyla geliştirilmiş bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, İbrahim Uz tarafından 2018 yılında Dokuz Eylül Üniversitesi'nde tamamlanan bir yüksek lisans tezi kapsamında geliştirilmiştir. Ölçek, öğrencilerin matematiksel görevleri başarıyla yerine getirme yeteneklerine olan inançları ve değerlendirmeye odaklanmaktadır. Ölçek, psikometrik açıdan güçlü göstergeler sunmakta olup, geçerlik çalışmaları Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) ve Barlett testi ile desteklenmiştir; güvenirlik çalışmaları ise yüksek düzeyde güvenilirliği işaret eden Cronbach Alpha değerleri ile kanıtlanmıştır. Ölçek, 5'li Likert derecelendirme formatını kullanmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Öz yeterlik, Kesirler, Matematik Eğitimi, Likert Ölçeği, Geliştirme Ölçeği, 5. Sınıf Öğrencileri, Faktör Analizi.

Yazarlar

İbrahim Uz

Amaç

Kesirler Öz-Yeterlik Ölçeği'nin temel amacı, ortaokul düzeyindeki 5. sınıf öğrencilerinin kesirler ve kesirli işlemlerle ilgili matematiksel görevleri başarıyla tamamlama yeteneklerine dair inançları ve algıladıkları öz yeterlik seviyelerini nicel olarak belirlemektir. Bu ölçüm, öğrencilerin matematik başarıları ve motivasyonunu etkileyen bilişsel ve duyuşsal faktörlerin anlaşılmasına önemli katkılar sağlamaktadır.

Ölçek, eğitim araştırmacılarına ve öğretmenlere, öğrencilerin matematiksel öz-yeterliklerindeki eksiklikleri veya güçlü yönleri tespit etme fırsatı sunarak, hedeflenmiş eğitim stratejilerinin geliştirilmesine yardımcı olmak üzere tasarlanmıştır. Bu sayede, kesirler konusundaki öğrenme güçlüklerinin önlenmesi hedeflenmektedir.

Yapı

Ölçek, psikolojide Albert Bandura tarafından geliştirilen sosyal bilişsel teoriye dayanan öz yeterlik (Self-Efficacy) yapısını ölçmektedir. Öz yeterlik, bireyin belirli bir sonucu elde etmek için gereken eylemleri başarıyla bir şekilde gerçekleştirebileceğine dair inancıdır. Bu ölçek özel olarak, öğrencilerin kesirleri anlama, kesirlerle işlem yapma ve kesir problemlerini çözme konusundaki kişisel yeterlilik algıları ve değerlendirmektir.

Ölçeğin yapısal geçerliği, öğrencilerin kesirler konusundaki yetkinlik inançlarının tutarlı ve güvenilir bir şekilde ölçüldüğünü göstermektedir. Ölçek maddeleri, öğrencilerin sadece bilgi düzeyini değil, aynı zamanda bu bilgiyi kullanma konusundaki motivasyonel ve duygusal inançların da yansıtacak şekilde formüle edilmiştir.

Geçerlik

Ölçeğin geçerlik çalışmaları, çalışmada grubundan elde edilen verilerin yapısal analizlere uygunluğunu belirlemek amacıyla gerçekleştirilmiştir. Yapı geçerliği sürecinde, verilerin faktör analizi için uygunluğu, öncelikle Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) örneklem yeterliliği testi ve Barlett küresellik testi kullanılarak değerlendirilmiştir.

Geçerlik kriterlerine göre, KMO değerinin 0,60'tan yüksek olması ve Barlett testinin istatistiksel olarak anlamlı çıkması ($p < 0,005$), toplanan verilerin faktör yapısının ortaya koymak için uygun olduğunu göstermektedir. Bu sonuçlar, ölçeğin teorik olarak ölçmeyi amaçladığı yapıyı (kesirler öz-yeterliği) başarıyla bir şekilde ölçtüğünü kanıtlamaktadır.

Güvenilirlik

Kesirler Öz-Yeterlik Ölçeği'nin iç tutarlılık güvenilirliği, alanyazında yaygın olarak kabul gören Cronbach Alpha katsayısı kullanılarak hesaplanmıştır. Alanyazın standartlarına göre, bir ölçeğin yüksek derecede güvenilir kabul edilebilmesi için Cronbach Alpha değerinin genellikle 0,70 ve üzerinde olması beklenir.

Yapılan çalışmada, ölçeğin Cronbach Alpha değerinin 0,75 ile 0,85 arasında olduğu belirtilmiştir. Bu aralık, ölçeğin maddelerinin birbiriyle tutarlı olduğunu ve ölçülmek istenen yapıyı istikrarlı bir şekilde ölçtüğünü gösteren yüksek bir güvenilirlik düzeyine işaret etmektedir.

Faktör Analizi

Ölçeğin yapısal geçerliğini sağlamak amacıyla faktör analizi uygulanmıştır. Bu analizden önce, verilerin faktörleştirme için uygunluğunu test etmek için gerekli ön koşullar değerlendirilmiştir. Bu değerlendirme, Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) ve Barlett testi sonuçlarına dayanmaktadır.

KMO testinin 0,60 eğerinin üzerinde çıkması ve Barlett küresellik testinin istatistiksel olarak anlamlı bulunması ($p < 0,005$), verilerin temel bileşenler veya faktör yapısını incelemek üzere faktör analizi yapılmasına uygun olduğunu doğrulamıştır. Bu prosedür, ölçeğin altta yatan boyutlar ve yapısal özelliklerini belirlemede kritik rol oynamıştır.

Ölçek Bilgileri

Test Türü: Geliştirme (Developmental Scale)

Format: Yazılı Anket (Self-Report Questionnaire)

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Ortaokul öğrencileri

Yaş Grubu: Genellikle 5. sınıf öğrencileri (Yaklaşık 10-11 yaş)

Popülasyon Detayları: Ortaokul 5. sınıf düzeyinde öğrenim gören öğrenciler.

Test Metodolojisi: 5'li Likert Ölçeği (Kesinlikle Katılıyorum'dan Kesinlikle Katılmıyorum'a kadar derecelendirme).

Anahtar Kelimeler

Öz yeterlik algısı, Matematiksel öz yeterlik, Kesir öğrenimi, Cronbach Alpha, Ölçek geliştirme, KMO, Barlett testi.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcı: Bilgi mevcut değil.

Kurum E-posta Adresleri: ibrahimuz35@gmail.com (Sorumlu Yazar İletişim)

Yazın Adresi: Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü (Çalışman yapılıdır kurum).

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçek, 2018 yılında yüksek lisans tezi kapsamında geliştirilmiştir. Ölçeğin ticari olmayan akademik kullanımları için yazardan (İbrahim Uz) izin alınması gerekmektedir. Kullanım ücreti bilgisi mevcut değildir, ancak akademik araştırmalar için genellikle yazara e-posta yoluyla ulaşılabilmektedir tavsiye edilmektedir.

Ölçeğin orijinal PDF belgesi aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir:

The original PDF can be downloaded here: [kesirler-oz-yeterlik-olcegi-toad.pdf](https://tr-scales.arabpsychology.com/kesirler-oz-yeterlik-olcegi-toad.pdf)

Referanslar

Uz, ?. (2018). *Ortaokul 5. sınıfta öğrencilerinin kesirlere yönelik öz yeterliklerinin incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.

Kesirler Öz-Yeterlik Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Ölçeğin orijinal maddeleri kaynak içerikte sağlanmamıştır. Maddelerin tam listesi için lütfen referans olarak belirtilen yüksek lisans tezine başvurunuz veya sorumlu yazar ile iletişime geçiniz.

ARABPSYCHOLOGY.COM